

Limes – 2020

*A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
tudományos évkönyve*

*Науковий вісник
Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II*

*Scientific Bulletin
of Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education*

KÉSZÜLT A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL

ISSN 2411-4081

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ФЕРЕНЦА РАКОЦІ II

LIMES

Науковий вісник
Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II

2020
Випуск VII
Том 1

Берегове—Ужгород
2020

УДК 001.89(058)
Л 67

Науковий вісник «LIMES» засновано у 2014 році та видається за рішенням Вченої ради Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II. У науковому віснику публікуються наукові статті викладачів та студентів Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II, а також дослідження українських та іноземних учених угорською, українською та англійською мовами. Цей том об'єднує праці з історії, педагогіки, мовознавства, економіки, соціальної географії, соціології, матеріалознавства і технологій.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації

Серія КВ №20762-10562Р від 08.05.2014 р.

*Рекомендовано до друку Вченою радою Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II
(протокол №I від 10.02.2020 р.)*

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Ільдіко Орос, кандидат педагогічних наук (кафедра педагогіки та психології, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II)

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ РЕДАКТОР:

Єлизавета Молнар Д., доктор філософії з гуманітарних наук

(кафедра історії та суспільних дисциплін, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Адальберт Боводі, доктор фізико-математичних наук, професор (кафедра математики та інформатики, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Адальберт Рац, доктор філософії з природничих наук (кафедра історії та суспільних дисциплін, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Бейла Надь, кандидат біологічних наук, доцент (кафедра біології та хімії, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Віра Протопопова, доктор біологічних наук, професор (кафедра біології та хімії, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Емьовке Берххаєр-Олас, доктор філософії з галузі соціальні та поведінкові науки (кафедра педагогіки та психології, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Золтан Кормочі, доктор філософії з галузі філологічні науки (відділення угорської філології, кафедра філології, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Золтан-Шандор Варга, доктор біологічних наук, професор-емерит (кафедра еволюційної зоології та біології людини, Дебреценський університет), Ібоя Самборовскі-Ноель, кандидат історичних наук (кафедра історії та суспільних дисциплін, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Ілона Лехнер, доктор філософії з галузі філологічні науки (відділення англійської філології, кафедра філології, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Йосип Молнар, кандидат географічних наук (кафедра географії та туризму, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Катерина Дудич, доктор філософії з галузі філологічні науки (відділення угорської філології, кафедра філології, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Лорант-Денеш Давід, габілітований доктор у галузі «регіональні науки», професор (Інститут економіки та розвитку регіонів, Університет ім. Святого Іштвана), Маргарета Кейс, кандидат історичних наук (відділення угорської філології, кафедра філології, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Марія Ген, кандидат біологічних наук, габілітований доктор у галузі «науки про довкілля» (кафедра ботаніки, Університет ім. Святого Іштвана), Олександр Берххаєр, кандидат географічних наук (кафедра географії та туризму, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Олена Біда, доктор педагогічних наук, професор (кафедра педагогіки та психології, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Роберт Бачо, доктор економічних наук, професор (кафедра обліку і аудиту, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Тетяна Чонка, кандидат філологічних наук (відділення української філології, кафедра філології, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Томаш Врабель, кандидат філологічних наук, доцент (відділення англійської філології, кафедра філології, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Юдіта Павлович, кандидат педагогічних наук (відділення української філології, кафедра філології, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Юрій Жигуц, доктор технічних наук, професор (кафедра математики та інформатики, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Юрій Чотарі, кандидат історичних наук (кафедра історії та суспільних дисциплін, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II)

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ВИПУСК:

Василь Брензович, кандидат історичних наук (Благодійний фонд за ЗУІ)

ТЕХНІЧНЕ РЕДАГУВАННЯ: Мелінда Орбан та Олександр Добоши

ВЕРСТКА: Вікторія Товтін

КОРЕКТУРА: Ільдіко Гріца-Варцаба, Олександр Кордонець та Томаш Врабель

ДИЗАЙН ОБКЛАДИНКИ: Ласло Веждел

УДК: Бібліотечно-інформаційний центр «Опацой Чере Янош» при ЗУІ ім. Ф.Ракоці II

За зміст опублікованих статей відповідальність несуть автори.

Друк наукового вісника здійснено за підтримки уряду Угорщини.

Засновник: Благодійний фонд Закарпатського угорського педагогічного інституту (від 2016 року Благодійний фонд За Закарпатський угорський інститут)

Видавництво: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II (Адреса: пл. Кошути 6, м. Берегове, 90202. Веб-сторінка: www.kmf.uz.ua Електронна пошта: foiskola@kmf.uz.ua Тел.: (00 380-3141) 4-28-29)

та ТОВ «PIK-У» (Адреса: вул. Гагаріна 36, м. Ужгород, 88000. Електронна пошта: print@rik.com.ua)

Поліграфічні послуги: ТОВ «PIK-У»

© Автори, 2020

© Редактори, 2020

© Закарпатський угорський інститут ім. Ф.Ракоці II, 2020

ISSN 2411-4081

UKRAJNA OKTATÁSI ÉS TUDOMÁNYOS MINISZTÉRIUMA
II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA

LIMES

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
tudományos évkönyve

2020
VII. évfolyam
1. kötet

Beregszász–Ungvár
2020

ETO 001.89(058) **L 67**

A LIMES című tudományos évkönyv 2014-ben alapított és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Tudományos Tanácsának határozata alapján jelenik meg. A tudományos évkönyv a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola tanárainak, hallgatóinak munkáit, valamint ukrainai és külföldi tudósok magyar, ukrán és angol nyelvű tanulmányait adja közre. A LIMES jelen kötete a történet-, a nevelés-, a nyelv- és a gazdaság tudomány, a társadalomföldrajz, a szociológia, valamint az anyagtudomány és technológia különböző területeit öleli fel.

Nyomtatott tömegtájékoztatási eszközök állami nyilvántartásának igazolása:
szeria: KB № 20762-10562P; kiadta: Ukrajna Állami Nyilvántartási Szolgálata 2014.05.08-án.

*Kiadásra javasolta a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Tudományos Tanácsa
(2020.02.10., 1. számú jegyzőkönyv).*

FŐSZERKESZTŐ:

dr. Orosz Ildikó, PhD (Pedagógia és Pszichológia Tanszék, II. RF KMF)

FELELŐS SZERKESZTŐ:

dr. Molnár D. Erzsébet, PhD (Történelem- és Társadalomtudományi Tanszék, II. RF KMF)

SZERKESZTŐBIZOTTSSÁG:

prof. dr. Bacsó Róbert, a közigazdaság-tudományok doktora (Számvitel és Auditálás Tanszék, II. RF KMF), dr. Berghauer Sándor, PhD (Földtudományi és Turizmus Tanszék, II. RF KMF), dr. Berghauer-Olasz Emőke, PhD (Pedagógia és Pszichológia Tanszék, II. RF KMF), prof. dr. Bódi Béla, a fizika- és matematikatudományok doktora (Matematika és Informatika Tanszék, II. RF KMF), prof. dr. Bida Olena, a neveléstudományok doktora (Pedagógia és Pszichológia Tanszék, II. RF KMF), dr. Csatáry György, PhD (Történelem- és Társadalomtudományi Tanszék, II. RF KMF), dr. Csonka Tetyána, a nyelvtudományok kandidátusa (Ukrán Tanszéki Csoport, Filológia Tanszék, II. RF KMF), prof. dr. habil. Dávid Lóránt Dénes (Regionális Gazdaságtani és Vidékfejlesztési Intézet, Szent István Egyetem), dr. Dudics Katalin, PhD (Magyar Tanszéki Csoport, Filológia Tanszék, II. RF KMF), dr. habil. Höhn Mária, a biológiai tudományok kandidátusa (Növénytani Tanszék, Szent István Egyetem), dr. Karmacs Zoltán, PhD (Magyar Tanszéki Csoport, Filológia Tanszék, II. RF KMF), dr. Kész Margit, PhD (Magyar Tanszéki Csoport, Filológia Tanszék, II. RF KMF), dr. Lechner Ilona, PhD (Angol Tanszéki Csoport, Filológia Tanszék, II. RF KMF), dr. Molnár József, PhD (Földtudományi és Turizmus Tanszék, II. RF KMF), dr. Nagy Béla, a biológiai tudományok kandidátusa, docens (Biológia és Kémia Tanszék, II. RF KMF), dr. Pavlovics Judit, a neveléstudományok kandidátusa (Ukrán Tanszéki Csoport, Filológia Tanszék, II. RF KMF), prof. dr. Protopopova Vira, a biológiai tudományok doktora (Biológia és Kémia Tanszék, II. RF KMF), dr. Rácz Béla, PhD (Történelem- és Társadalomtudományi Tanszék, II. RF KMF), Szamborovszkyné dr. Nagy Ibolya, PhD (Történelem- és Társadalomtudományi Tanszék, II. RF KMF), prof. dr. Varga Zoltán Sándor, a biológiai tudományok doktora, professor emeritus (Evolúciós Állattani és Humánbiológiai Tanszék, Debreceni Egyetem), dr. Vrábely Tamás, a nyelvtudományok kandidátusa, docens (Angol Tanszéki Csoport, Filológia Tanszék, II. RF KMF), prof. dr. Zsiguc György, a műszaki tudományok doktora (Matematika és Informatika Tanszék, II. RF KMF)

A KIADÁSÉRT FELEL:

dr. Brenzovics László, PhD (Kárpátaljai Magyar Főiskoláért Jótékonysági Alapítvány)

MŰSZAKI SZERKESZTÉS: Dobos Sándor és Orbán Melinda

TÖRDELÉS: Tótin Viktória

KORREKTÚRA: Gricza-Varcaba Ildikó, Kordonec Olekszandr és Vrábely Tamás

BORÍTÓTERV: Vézsdel László

ETO-BESOROLÁS: a II. RF KMF Apáczai Csere János Könyvtára

A közölt tanulmányok tartalmáért a szerzők a felelősek.

A tudományos évkönyv megjelenését Magyarország Kormánya támogatta.

Alapító: Kárpátaljai Magyar Tanárképző Főiskola Jótékonysági Alapítvány (2016-tól Kárpátaljai Magyar Főiskoláért Jótékonysági Alapítvány)

Kiadó: a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (Cím: 90 202 Beregszász, Kossuth tér 6. Honlap: www.kmf.uz.ua E-mail: foiskola@kmf.uz.ua Tel.: (00 380-3141) 4-28-29) és a „RIK-U” Kft. (Cím: 88 000 Ungvár, Gagarin u. 36. E-mail: print@rik.com.ua)

Nyomdai munkák: „RIK-U” Kft.

© A szerzők, 2020

© A szerkesztők, 2020

ISSN 2411-4081

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
FERENC RÁKÓCZI II TRANSCARPATHIAN HUNGARIAN COLLEGE
OF HIGHER EDUCATION

LIMES

Scientific Bulletin
of Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education

2020
Issue VII
Volume 1

Berehove–Uzhhorod
2020

UDC 001.89(058)**L 67**

The scientific bulletin “LIMES” was established in 2014 and is published according to the resolution of the Academic Council of Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education. The scientific bulletin publishes the academic studies of students and teachers of Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, as well as academic articles of researchers from Ukraine and abroad in Hungarian, Ukrainian and English languages. The given volume of “LIMES” contains academic studies and articles in History, Pedagogy, Philology, Economics, Human Geography, Sociology, Engineering and Technology.

**Certificate of State Registration of Printed Mass Media, Series KB, No. 20762-10562P,
Issued by the State Registration Service of Ukraine on the 8th of May, 2014**

Recommended to publication by the Academic Council of Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, record No. I of February 10, 2020

EDITOR-IN-CHIEF:

Ildikó Orosz, PhD (Department of Pedagogy and Psychology, Transcarpathian Hungarian College)

MANAGING EDITOR:

Erzsébet Molnár D., PhD (Department of History and Social Sciences, Transcarpathian Hungarian College)

EDITORIAL BOARD:

Béla Bódi, D.Sc. in Physics and Mathematics, professor (Department of Mathematics and Computer Science, Transcarpathian Hungarian College), Béla Nagy, C.Sc. in Biology, associate professor (Department of Biology and Chemistry, Transcarpathian Hungarian College), Béla Rácz, PhD (Department of History and Social Sciences, Transcarpathian Hungarian College), Emőke Berghauer-Olasz, PhD (Department of Pedagogy and Psychology, Transcarpathian Hungarian College), György Csatáry, PhD (Department of History and Social Sciences, Transcarpathian Hungarian College), Ibolya Szamborovszky-Nagy, PhD (Department of History and Social Sciences, Transcarpathian Hungarian College), Ilona Lechner, PhD (English Language and Literature Branch, Philology Department, Transcarpathian Hungarian College), József Molnár, PhD (Department of Geography and Tourism, Transcarpathian Hungarian College), Judit Pavlovics, C.Sc. in Pedagogy (Ukrainian Language and Literature Branch, Philology Department, Transcarpathian Hungarian College), Katalin Dudics, PhD (Hungarian Language and Literature Branch, Philology Department, Transcarpathian Hungarian College), László Dénes Dávid, PhD, Dr. habil, professor (Institute of Regional Economics and Rural Development, Szent István University), Margit Kész, PhD (Hungarian Language and Literature Branch, Philology Department, Transcarpathian Hungarian College), Mária Höhn, C.Sc. in Biology, Dr. habil (Department of Botany, Szent István University), Olena Bida, D.Sc. in Pedagogy, professor (Department of Pedagogy and Psychology, Transcarpathian Hungarian College), Róbert Bacso, D.Sc. in Economics, professor (Department of Accounting and Auditing, Transcarpathian Hungarian College), Sándor Berghauer, PhD (Department of Geography and Tourism, Transcarpathian Hungarian College), Tamás Vrábely, C.Sc. in Philology, associate professor (English Language and Literature Branch, Philology Department, Transcarpathian Hungarian College), Tetyána Csonka, C.Sc. in Philology (Ukrainian Language and Literature Branch, Philology Department, Transcarpathian Hungarian College), Vira Protopopova, D.Sc. in Biology, professor (Department of Biology and Chemistry, Transcarpathian Hungarian College), Yurij Zhiguts, D.Sc. in Technical Sciences, professor (Department of Mathematics and Computer Science, Transcarpathian Hungarian College), Zoltán Sándor Varga, D.Sc. in Biology, professor emeritus (Department of Evolutionary Zoology and Human Biology, University of Debrecen), Zoltán Karmacs, PhD (Hungarian Language and Literature Branch, Philology Department, Transcarpathian Hungarian College)

RESPONSIBLE FOR PUBLISHING:

László Brenzovics, PhD (Charitable Foundation “In support of the Transcarpathian Hungarian College”)

TECHNICAL EDITING: *Melinda Orbán and Sándor Dobos*

PAGE PROOF: *Viktória Tótin*

PROOF-READING: *Ildikó Gricza-Varcaba, Olekszandr Kordonec and Tamás Vrábely*

COVER DESIGN: *László Vezsdel*

UNIVERSAL DECIMAL CLASSIFICATION (UDC): *Apáczai Csere János Library of Transcarpathian Hungarian College*

Authors are responsible for the content of academic studies and articles.

The publication of the scientific bulletin is sponsored by the government of Hungary.

Founder: Charitable Foundation of Transcarpathian Hungarian Pedagogical College (after 2016 Charitable Foundation “In support of the Transcarpathian Hungarian College”)

Publishing: Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education (Address: Kossuth square 6, 90202 Berehove, Ukraine. Website: www.kmf.uz.ua E-mail: foiskola@kmf.uz.ua Tel.: (00 380-3141) 4-28-29) and “RIK-U” LLC (Address: Gagarin Street 36, 88000 Uzhhorod, Ukraine. E-mail: print@rik.com.ua)

Printing: „RIK-U” LLC.

© The Authors, 2020

© The Editors, 2020

Зміст

<i>Чобо Б. Штенге:</i> Штрихи з історії операції Гвардії обірванців на Закарпатті – I. Здача в полон біля села Шаланки	15
<i>Чобо Б. Штенге:</i> Штрихи з історії операції Гвардії обірванців на Закарпатті – II. «Відновники карти» у битві на Водохреща 6 січня 1939 р.	43
<i>Арпад Попей:</i> Штрихи до історії виборів Сойму Карпатської України в лютому 1939 року.....	59
<i>Котолін Шішко:</i> « <i>Sic transit gloria mundi?</i> » Роздуми про ататюркізм	83
<i>Роберт Бачо:</i> Реформа ордену василіян на Закарпатті і її роль у посиленні суспільної та місійної діяльності ордену в 1920–1939 pp.	103
<i>Тібор Товт:</i> Еміграція гунгаристів і 1956.....	117
<i>Яноши Шебовк:</i> Одна дівчина, три адресанти – Листи до Деметрій.....	131
<i>Томаш Ревої:</i> Оранієнбаумський плацдарм	145
<i>Одел Гал:</i> «Святі листи з неба» в народних рукописах	149
<i>Едіта Гайду:</i> Історія розбудови колгоспної системи в селі Горонглаб у 1944–49 роках.....	157
<i>Ласло Бороши:</i> Герої на небосхилі Закарпаття. Рецензія на книги « <i>Baptism of fire. The first combat experiences of the Royal Hungarian Air Force and Slovak Air Force March 1939</i> » та « <i>Elfelejtett hősök. A magyar királyi honvéd légiőrök ászai a második világháborúban</i> » Чобо Б. Штенге	173
<i>Ласло Польо:</i> Рецензія на книгу « <i>Gyorsan hazá! Szkoro damoj! Szoboszlay György főhadnagy szovjet fogásában írt naplója 1946–1947</i> ».....	179
* * *	
<i>Аннамарія Качур:</i> Мотивація вибору школи на Закарпатті (на базі дослідження однієї берегівської угорської школи).....	185
<i>Катерина Гнатик:</i> Угорська мова як іноземна мова.....	201
<i>Бейло Нодь – Ержебет Когут – Ласло Молнар – Крістіан Берець:</i> Організація симпозіуму з природничих дисциплін у середніх школах	211
<i>Єва Чіллік:</i> Ефективні практики в класі – «супер-дайверс» для узгодження освітніх потреб осіб, що вивчають різні мови, у ранньому дитячому віці	219
<i>Газім Т. Алкрайшен:</i> Мотивація, аттіюди і прагнення у вивченні англійської мови: приклад студентів і студенток йорданської національності в університеті «Мутах»	247

<i>Наєм Афшиар:</i> Впливи домінантної першої мови (L1) на засвоєння звучання англійської мови у середовищі двомовних турецько-перських осіб.....	253
* * *	
<i>Катерина Ливрінць:</i> Адаптація французьких термінів з хореографії в українській мові.....	263
<i>Сільвія Ковач:</i> Автономія, автономне навчання: від теорії до практики	269
<i>Вікторія Штефуца:</i> Особливості композиційної структури українських пам'яток XIV–XV століття	279
<i>Катерина Чейке:</i> Рецензія на книгу «Nyelvez és nyelvváltozatok térben és időben»	287
* * *	
<i>Мирoslav Дністрянський – Борис Жулканіч – Наталія Дністрянська:</i> Розвиток туризму та рекреації як чинник подолання соціально-економічної депресивності міських поселень Бойківщини	291
<i>Anіта Р. Федор:</i> Інвестиції в людський капітал жінок з маленськими дітьми під час декретної відпустки	299
<i>Юрій Жигуц – Чобо Кудлотяк:</i> Нові технологічні тенденції використання SHS.....	315
* * *	
<i>Календар подій (2019/2020 навчальний рік)</i>	321

Tartalom

<i>B. Stenge Csaba:</i> Fejezetek a Rongyos Gárda kárpátlaji bevetésének történetéből I. A salánki megadás	15
<i>B. Stenge Csaba:</i> Fejezetek a Rongyos Gárda kárpátlaji bevetésének történetéből II. Térképhelyesítők a „vízkereszt csatában”, 1939. január 6-án	43
<i>Popély Árpád:</i> Szojmválasztás Kárpátlaján 1939 februárjában. Adalékok a kárpátukráni szojm megválasztásának történetéhez	59
<i>Siska Katalin:</i> Sic transit gloria mundi? Gondolatok az atatürkizmusról.....	83
<i>Bacsó Róbert:</i> A bazilita szerzetesrend reformja Kárpátlaján és annak szerepe a társadalmi és missziós tevékenység megerősödésében 1920–1939 között.....	103
<i>Tóth Tibor:</i> A hungarista emigráció és 1956.....	117
<i>Sebők János:</i> Egy lány, három levélíró – Levelek Demetriashoz.....	131
<i>Révai Tamás:</i> Az oranienbaumi hídföről	145
<i>Gál Adél:</i> Az „égeből érkező szent levelek” a népi kéziratokban	149
<i>Hajdu Edit:</i> A kolhozrendszer kiépítésének története Haranglábon 1944–49 között	157
<i>Boros László:</i> Hősök Kárpátlaja egén. Recenzió B. Stenge Csaba <i>Baptism of fire. The first combat experiences of the Royal Hungarian Air Force and Slovak Air Force March 1939</i> és <i>Elfelejtett hősök. A magyar királyi honvéd légierők ászai a második világháborúban</i> című kiadványairól	173
<i>Pallai László:</i> Recenzió a <i>Gyorsan hazá! Szkoro damoj! Szoboszlay György főhadnagy szovjet fogásban írt naplója 1946–1947</i> című kiadványról.....	179
* * *	
<i>Kacsur Annamária:</i> Iskolaválasztási motivációk Kárpátlaján: esettanulmány egy beregszászi magyar iskola alapján	185
<i>Hnatik Katalin:</i> Magyar nyelvoktatás másként	201
<i>Nagy Béla – Kohut Erzsébet – Molnár László – Berecz Krisztián:</i> Természettudományos diákszimpózium szervezése középiskolában	211
<i>Csillik Éva:</i> Hatékony osztálytermi gyakorlatok a „szuper-diverz” több nyelvet tanulók oktatási szükségleteinek összeegyeztetésére korai gyermekkorban	219
<i>Alkhrisheh Hazim T.:</i> Motiváció, attitűd és törekvések az angoltanulásban: a Mutah Egyetem jordán nemzetiségi férfi és női hallgatóinak példája	247

<i>Afshar Naeimeh</i> : A domináns első nyelv (L1) hatásai az angol nyelv hangzóinak elsajátítására török/perzsa kétnyelvű személyek körében	253
---	-----

* * *

<i>Lőrincz Katalin</i> : Francia koreográfiai fogalmak adaptációja az ukrán nyelvben	263
<i>Kovács Szilvia</i> : Önállóság, autonóm nyelvtanulás: elmélettől a gyakorlatig	269
<i>Stefuca Viktória</i> : A XIV–XV. századi ukrán írott emlékek strukturális ismer- tetőjegyei.....	279
<i>Cséke Katalin</i> : Recenzió a <i>Nyelvek és nyelvváltozatok térben és időben</i> című kiadványról	287

* * *

<i>Dnyisztrjanszkij Miroslav – Zsulkanics Borisz – Dnyisztrjanszka Natalija</i> : A turizmus és a rekreáció fejlesztése mint a bojkóföldi városi települések társadalmi-gazdasági elmaradottsága felszámolásának tényezője	291
--	-----

<i>R. Fedor Anita</i> : A kisgyermekes nők emberi tőkeberuházása a gyermekgondo- zási szabadság alatt.....	299
---	-----

<i>Zsiguc György – Kudlotyák Csaba</i> : Új technológiai trendek az SHS használatában.....	315
--	-----

* * *

Eseménynaptár (2019/2020-as tanév).....	321
---	-----

Contents

<i>Csaba B. Stenge:</i> Chapters from the Ragged Guards' Operation in Transcarpathia (1st). Surrender at Salánk	15
<i>Csaba B. Stenge:</i> Chapters from the Ragged Guards' Operation in Transcarpathia (2nd). Map Correctors in the "Battle of Epiphany" on 6 January 1939	43
<i>Árpád Popély:</i> Elections to the Soim in Transcarpathia in February 1939. On the History of the Elections to the Carpatho-Ukrainian Soim.....	59
<i>Katalin Siska:</i> Sic transit gloria mundi? Thoughts on Ataturkism.....	83
<i>Róbert Bacso:</i> The Reform of the Basilian Order in Transcarpathia and its Role in the Strengthening of the Societal and Missional Work Between 1920 and 1939	103
<i>Tibor Tóth:</i> The Hungarian Emigration and 1956.....	117
<i>János Sebők:</i> One Girl, Three Letter Writers – Letters to Demetrias	131
<i>Tamás Révai:</i> The Oranienbaum Bridgehead	145
<i>Adél Gál:</i> "Holy Letters from Heaven" in Manuscripts.....	149
<i>Edit Hajdu:</i> History of Building up the Collective Farm System in Harangláb in the Period of 1944–49	157
<i>László Boros:</i> Heroes in the Sky of Transcarpathia. Review on Books "Baptism of fire. The first combat experiences of the Royal Hungarian Air Force and Slovak Air Force March 1939" and "Elfelejtett hősök. A magyar ki- rályi honvéd légierek ászai a második világháborúban" Written by Csaba B. Stenge.....	173
<i>László Pallai:</i> Review on Book "Gyorsan hazá! Szkoro damoj! Szoboszlay György főhadnagy szovjet fogásában írt naplója 1946–1947"	179
* * *	
<i>Annamária Kacsur:</i> School Choice Motivations in Transcarpathia: a Case Study Based on a Hungarian School in Beregszász.....	185
<i>Katalin Hnatyk:</i> Hungarian as a Foreign Language	201
<i>Béla Nagy – Erzsébet Kohut – László Molnár – Krisztián Berecz:</i> Organizing Science Symposium in a Secondary School.....	211
<i>Éva Csillik:</i> Effective Practices for Meeting the Learning Needs of "Superdi- verse" Multi-language Learners in Early Childhood Classrooms	219
<i>Hazim T. Alkhrisheh:</i> Motivation, Attitude and Effort towards Learning English: The Case of Mutah University Jordanian Male and Female Students	247

<i>Naeimeh Afshar</i> : Effects of L1 Dominance on the Acquisition of English Sounds by Turkish/Persian Bilinguals.....	253
* * *	
<i>Katalin Lőrincz</i> : Adaptation of French Choreography Terminology in the Ukrainian Language	263
<i>Szilvia Kovács</i> : Autonomy, Autonomous Learning: from Theory to Practice.....	269
<i>Viktória Stefucă</i> : The Structural Characteristics of Ukrainian Writings of the XIV–XV Centuries.....	279
<i>Katalin Cséke</i> : Review on Book "Nyelvek és nyelvváltozatok térben és időben".....	287
* * *	
<i>Miroslav Dnistryanskyi – Boris Zhulkanich – Nataliya Dnistryanska</i> : Tourism and Recreation Development as a Factor of Overcoming Socio-Economic Downturn of Boikivschyna Town Settlements	291
<i>Anita R. Fedor</i> : Investment into Human Capital by Women Who Are Temporarily away from Labour Market.....	299
<i>Yurij Zhiguts – Csaba Kudlotyák</i> : New Technological Trends of Using SHS.....	315
* * *	
Events Calendar (2019/2020 academic year)	321

CsÉKE KATALIN*

Recenzió a *Nyelvek és nyelvváltozatok térben és időben* című kiadványról**

A Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont által megjelentetett tanulmánygyűjtemény egy 2015-ben indult sorozat negyedik kötete. A sorozat célja, hogy betekintést nyújtson az Intézet munkatársainak egyéni kutatási projektjeibe, és főbb kutatási profiljába. Jelen kötet 3 nagyobb fejezetből áll, melyek a nyelvhasználat, nyelvoktatás, a nyelvi tájkép és könyvismertetés köré csoportosíthatók. A szerzők a kutatóközpont munkatársai mellett a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola azon tanárai, vendégoktatói, kutatói, akik egy-egy kutatási program révén kapcsolódnak az Intézet munkájához.

A kötet az Intézet vezetőjének, Csernicskó Istvánnak¹ *Ukrajna nemzetközi kötelezettségvállalásai és a nyelvi jogok* című tanulmányával indul, mely mintegy válaszreakció az aktuálpolitikai változtatásokra, a 2017-es oktatási nyelvtörvény és a nemzetközi normák között húzódó ellentmondásokra.

Az első fejezet a *Nyelvhasználat, dialektológia, nyelvoktatás* címet viseli, és tizenegy tanulmány kapott benne helyet. Kontra Miklós² a nyelvhasználók felől közelíti meg a magyar nyelvet. Figyelemfelkeltő írásában a magyar iskolákban zajló „nyelvi alapú lélekrombolás” és a standardtól eltérő nyelvhasználat stigmatizált voltára helyezi a hangsúlyt. Máté Réka³ egy nyelvtanuló életrajzán kíséri végig az olvasót a „nyelvész szemüvegén” keresztül nézve. Ez az életút kicsit sem ritka kárpátaljai közegben, szinte mindenkinél van a környezetében (vagy pont ő az) olyan személy, aki magyarul kezdte iskolai tanulmányait, majd ukránul folytatta, munkája során főként az ukránt használja, és gyakran találkozik az orosz nyelvvel, emellett más idegen nyelveket is tanult. Ez nem minden

* A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Pedagógia és Pszichológia Tanszékének oktatója. * Асистент кафедри педагогіки та психології, Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Рацівці ІІ. * Teacher of Department of Pedagogy and Psychology, Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education.

** Nyelvek és nyelvváltozatok térben és időben. Tanulmányok a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont kutatásaiból IV. Szerkesztette: Karmacs Zoltán és Máté Réka. „RIK-U” Kft., Ungvár, 2018. 228 p.

¹ II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola; Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont; Pannon Egyetem, Magyar és Alkalmazott Nyelvtudományi Intézet

² Károli Gáspár Református Egyetem, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola; egyetemi tanár; MTA doktora

³ II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola; Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont; Pannon Egyetem, Többnyelvűségi Doktori Iskola, PhD-hallgató

esetben tudatos választás, hisz a soknemzetiségű Kárpátalján, ahogy a szerző fogalmaz, a nyelvtanulás színtere nem minden esetben az iskolapad. Dudics Látkatos Katalin⁴ egy korábbi kérdőíves felmérés eredményei alapján a kárpátaljai magyar fiatalok véleményét ismerteti a környezetük nyelvhasználatáról melyből kiderül, hogy a vizsgált fiatalok tisztában vannak a különböző nyelvváltozatok közötti különbségekről, a nyelvjárásoknak nincs különösebb presztízse a körükben, de a többség véleménye szerint Kárpátalján beszélnek a legszebben magyarul. Karmacszi Zoltán⁵ betekintést nyújt a kétnyelvűség hatásainak a vizsgált nyelvváltozat alakulásában betöltött szerepébe a szlovák–magyar határ két oldalán. A tanulmányhoz tartozik egy szómelléklet a vizsgálat során előforduló kölcsönszavakról és azok jelentéséről. A kötet következő tanulmánya egy angol nyelvű munka Márku Anita⁶ tollából, mely a kárpátaljai magyarok, az „új beszélők” (new speakers) jelenlétéit vizsgálja a közösségi világhálón a többnyelvűség szempontjából. Maradva a kiber térnél, Kész Réka⁷ és Márku Anita egy nem minden napি párhuzamra hívja fel a figyelmet, mégpedig a feliratos falvédők és az internetes mémek között. A feliratos textiliák és a napjainkban vírusként terjedő internetes mémem közötti hasonlóságokat, képek bőséges jelenlétével teszik a szerzők még inkább szemléletessé. A téma bemutatása az etnográfia és az internetes nyelvészet fogalmi apparátusát felhasználva történik. Csernicskó István és Márku Anita ukrán nyelvű tanulmánya révén a kárpátaljai magyar beszélők kódváltási szokásait tárja az olvasó elé szociolingvisztikai és pszicholingvisztikai aspektusból megközelítve. Bárány Erzsébet⁸ egy az ukrán nyelvtudomány és dialektológia terén elért eredmények szempontjából kimagasló kutatóról, Bonkaló Sándorról ír. A munka eredményeiből megtudjuk, hogy Bonkaló Sándor volt az első, aki felhívta a kutatók figyelmét a rutén irodalmi nyelvben használt magyar elemekre, az ukránok nyelvére, történelmére és néprajzára. Különleges módon járult hozzá az ukrán nyelv, azon belül a hucul (rutén, ruszin) dialektológia tudományos fejlődéséhez. Gazdag Vilmos⁹ szintén kölcsönszavak vizsgálatával foglakozik tanulmányában, azonban ő a szláv kölcsönszavak szemantikai módosulásait és az azokat kiváltó okokat mutatja be egy beregszászi járási kérdőíves felérés adatai alapján. A jelenlő számú (342 fő) mintán alapuló felmérés eredményei alátámasztják azt a korábban már ismert tényt, hogy a határon túli nyelvjárásokba nagy számban kerültek be az államnyelvből átvett kontaktuselemek. A szerző vizsgálatával gazdagította

⁴ II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Filológia Tanszék

⁵ II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Filológia Tanszék; Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont

⁶ II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola; Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont

⁷ Debreceni Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Néprajzi Tanszék, néprajz-muzeológia szakos hallgató

⁸ II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Filológia Tanszék; Nyíregyházi Egyetem Kelet- és Közép-európai Kutatóközpont

⁹ II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Filológia Tanszék

ezeknek az elemeknek a meglétére irányuló tudományos munkákat. Megállapítja, hogy a kölcsönszavak jelentésmódosuláson estek át, és ezáltal a jelentésmódosulások által a kárpátaljai magyar nyelvjárások bővültek. Huszti Ilona¹⁰ a pedagógusképzés egy nagyon fontos tényezőjéről ír tanulmányában, a mentorok szerepéiről. A szerző a kérdést minden fél szemszögéből megvizsgálta egy pedagógus hallgatóknak, és egy gyakorlatvezető tanároknak (mentoroknak) készített kérdőívek eredményei alapján. A fejezet utolsó tanulmánya Nagy-Kolozsvári Enikő¹¹ *Gyermekekirodalom, egy régi-új módszer az idegennyelv-oktatásban* című munkája. Az eredmények alapján megtudjuk, hogy a kárpátaljai angoltanárok attitűdje pozitív a gyermekirodalom alkalmazása kapcsán az idegen nyelvi órákon, indokláساikban a szakirodalom által is alátámasztott előnyöket említi, azonban a tényfeltáró kutatás még további lehetőségeket rejt magában a szerző szerint is.

A tanulmánykötet második fejezete a *Nyelvi tájkép és társadalmi folyamatok* címet viseli, és négy kutató tudományosan megalapozott publikációját tartalmazza. Tóth Enikő¹² Csoma település nyelvi tájképét mutatja be, melyből kiderül, hogy a magyarok lakta településen van presztízse a magyar nyelvnek, az államnyelvi feliratok elsősorban az állami szférához tartozó szövegekben jelennék meg. A faluban a közérdekközi közlemények csak magyar nyelven olvashatók. A falvak vizuális nyelvhasználatával ellentétben, Beregszász város közterein inkább a kétnyelvűség, többnyelvűség dominál – olvashatjuk Hires-László Kornélia¹³ longitudinális vizsgálatára épülő tanulmányában. A négy év változásait bemutató vizsgálat a nyelvi tájképet nemcsak a nyelvtörvények felől közelíti meg, hanem a társadalmi, gazdasági folyamatokat is figyelembe veszi. Karmacszi Zoltán a kárpátaljai magyar iskolák nyelvi tájképét mutatja be tanulmányában, rámutat számos társadalmi törvényeszerűségre, az adott iskolaközösséggel és társadalmi közösség helyzetére, szokásaira és a kisebbségi lakosok attitűdjére. Fedinec Csilla¹⁴ egy talán kevésbé ismert területre nyújt betekintést, a szovjet filmgyártás kárpátaljai helyszíneit vagy kárpátaljai vonatkozásait bemutató alkotásait vonultatja fel, különös tekintettel a nyelvi érdekességekre.

A tanulmánykötet harmadik része könyvismertetőket tartalmaz, mely újdonsággal szolgál a *Tanulmányok a Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont kutatásairól* sorozat olvasóinak. Elsőként ebben a kötetben kapnak helyet recenziók. Bárány Erzsébet, Csernicskó István és Melnyk Szvitlana 2010-ben megjelent *Етнічне ма-*

¹⁰ II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Filológia Tanszék

¹¹ II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Filológia Tanszék; ELTE Pedagógia és Pszichológia Kar, Neveléstudományi Doktori Iskola, PhD-hallgató

¹² II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola; Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont; ELTE BTK Nyelvtudományi Doktori Iskola, doktorjelölt

¹³ II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola; Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont; Budapesti Corvinus Egyetem, Szociológia Doktori Iskola, doktorjelölt

¹⁴ MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségekutató Intézet, tudományos főmunkatárs

мовне розмаїття України. Аналітичний огляд ситуації című Ukrajna etnikai és nyelvi sokszínűségét bemutató könyvről ír ukrán nyelvű ismertetőt. Majd ezt követően az Ungvári Nemzeti Egyetem oktatóinak – Сабадош І. В., Миголинець О. М., Пискач О. Д. – szerkesztésében megjelent *Закарпатський діалект. Бібліографічний покажчик* című munkáját mutatja be szintén ukrán nyelven. Mádi Gabriella¹⁵ a Simone E. Pfenninger és Navracsics Judit által szerkesztett *Future Research Directions for Applied Linguistics Multilingual Matters* címet viselő tanulmánykötet ismerteti angol nyelvű recenziójában. Máté Réka zára a recenziók sorát Marián Sloboda, Petteri Laihonen, Anastassia Zabrodskaja szerkesztette 2016-ban megjelent *Sociolinguistic Transition in Former Eastern Bloc Countries (Two Decades after the Regime Change)* című kötet angol nyelvű ismertetőjével.

Bár a kárpátaljai magyar nyelvhasználat szociolingvisztikai szemléletű tudományos vizsgálata már közel két évtizede zajlik, de a nyelvi változás és variabilitás, a nyelvpolitikai helyzet nagyfokú instabilitása újabb kutatási kérdéseket, és problémákat vet fel, ezekre a nyelvészkek, oktatók igyekeznek empirikus kutatásokon alapuló válaszokat adni. Jelen tanulmánykötet ennek egy kitűnő példája. A kötet egyik pozitívuma, hogy főiskolai hallgatók, nyelvészkek, kutatók, laikusok egyaránt haszonnal forgathatják, hisz nyelvezete közérthető, struktúrája átlátható és tematikáját tekintve aktuális. A kötet szerzői társadalmi problémákat világítanak meg nyelvészeti szempontból, s teszik ezt a lényegre koncentráló tömör, érthető és mégis tudományosan magas szintű megfogalmazásban.

¹⁵ II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Filológia Tanszék; Pannon Egyetem, Többnyelvűségi Nyelvtudományi Doktori Iskola, PhD-hallgató

- Л 67 LIMES.** Науковий вісник Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II. 2020/Випуск VII/Том 1. Редакційна колегія: Ільдіко Орос (головний редактор) та Єлизавета Молнар Д. (відповідальний редактор) [та ін.] – Берегово–Ужгород: ЗУІ ім. Ф.Ракоці II – ТОВ «PIK-У», 2020. – 328 с. (угорською, українською, англійською та німецькою мовами)

ISSN 2411-4081

Науковий вісник «LIMES» засновано у 2014 році та видається за рішенням Вченої ради Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II. У науковому віснику публікуються наукові статті викладачів та студентів Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II, а також дослідження українських та іноземних учених угорською, українською та англійською мовами. Цей том об'єднує праці з історії, педагогіки, мовознавства, економіки, соціальної географії, соціології, матеріалознавства і технологій.

УДК 001.89(058)

Наукове періодичне видання

LIMES

Науковий вісник

Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II

2020 р.

Випуск VII

Том 1

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації

Серія КВ №20762-10562Р від 08.05.2014 р.

Рекомендовано до друку Вченом радою Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II
(протокол №1 від 10.02.2020 р.)

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Ільдіко Орос, кандидат педагогічних наук (кафедра педагогіки та психології, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II)

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ РЕДАКТОР:

Елизавета Могнار Д., доктор філософії з гуманітарних наук
(кафедра історії та суспільних дисциплін, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Адальберт Бовді, доктор фізико-математичних наук, професор (кафедра математики та інформатики, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Адальберт Рац, доктор філософії з природничих наук (кафедра історії та суспільних дисциплін, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Бейла Надь, кандидат біологічних наук, доцент (кафедра біології та хімії, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Віра Протопопова, доктор біологічних наук, професор (кафедра біології та хімії, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Емьовке Берхгаєр-Олас, доктор філософії з галузі соціальні та поведінкові науки (кафедра педагогіки та психології, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Золтан Кормочі, доктор філософії з галузі філологічні науки (відділення угорської філології, кафедра філології, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Золтан-Шандор Варга, доктор біологічних наук, професор-емерит (кафедра еволюційної зоології та біології людини, Дебреценський університет), Ібоя Самбровські-Ноуб, кандидат історичних наук (кафедра історії та суспільних дисциплін, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Ілона Лехнер, доктор філософії з галузі філологічні науки (відділення англійської філології, кафедра філології, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Йосип Молнар, кандидат географічних наук (кафедра географії та туризму, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Катерина Дудич, доктор філософії з галузі філологічні науки (відділення угорської філології, кафедра філології, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Лорант-Денеш Давід, габілітований доктор у галузі «регіональні науки», професор (Інститут економіки та розвитку регіонів, Університет ім. Святого Іштвана), Маргарета Кейс, кандидат історичних наук (відділення угорської філології, кафедра філології, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Марія Ген, кандидат біологічних наук, габілітований доктор у галузі «науки про довкілля» (кафедра ботаніки, Університет ім. Святого Іштвана), Олександр Берхгаєр, кандидат географічних наук (кафедра географії та туризму, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Олена Біда, доктор педагогічних наук, професор (кафедра педагогіки та психології, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Роберт Бачо, доктор економічних наук, професор (кафедра обліку і аудиту, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Тетяна Чонка, кандидат філологічних наук (відділення української філології, кафедра філології, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Томаш Врабель, кандидат філологічних наук, доцент (відділення англійської філології, кафедра філології, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Юдіта Павлович, кандидат педагогічних наук (відділення української філології, кафедра філології, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Юрій Жигуц, доктор технічних наук, професор (кафедра математики та інформатики, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II), Юрій Чотарі, кандидат історичних наук (кафедра історії та суспільних дисциплін, ЗУІ ім. Ф.Ракоці II)

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА ВИПУСК:

Василь Брензович, кандидат історичних наук (Благодійний фонд за ЗУІ)

ТЕХНІЧНЕ РЕДАГУВАННЯ: Мелінда Орбан та Олександр Добоши

ВЕРСТКА: Вікторія Товтін

КОРЕКТУРА: Ільдіко Гріца-Варцаба, Олександр Кордонець та Томаш Врабель

ДИЗАЙН ОБКЛАДИНКИ: Ласло Вежедел

УДК: Бібліотечно-інформаційний центр «Опації Чере Янош» при ЗУІ ім. Ф.Ракоці II

За зміст опублікованих статей відповідальність несуть автори.

Друк наукового вісника здійснено за підтримки уряду Угорщини.

Засновник: Благодійний фонд Закарпатського угорського педагогічного інституту (від 2016 року Благодійний фонд За Закарпатський угорський інститут)

Видавництво: Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II (адреса: пл. Кошути 6, м. Берегове, 90202. Електронна пошта: foiskola@kmf.uz.ua) Статут «Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II» (Затверджено протоколом загальних зборів Благодійного фонду За ЗУІ, протокол №1 від 09.12.2019р., прийнято Загальними зборами ЗУІ ім. Ф.Ракоці II, протокол №2 від 11.11.2019р., зареєстровано Центром надання адміністративних послуг Берегівської міської ради, 12.12.2019р.) та ТОВ «РІК-У» (адреса: вул. Гагаріна 36, м. Ужгород, 88000. Електронна пошта: print@rik.com.ua) Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, видотвінників і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК 5040 від 21 січня 2016 року

Поліграфічні послуги: ТОВ «РІК-У»

Шрифт «Times New Roman». Папір офсетний, щільністю 80 г/м².

Ум. друк. арк. 26,7. Формат 70x100/16. Замовл. № 2285. Тираж 300.